

Місія «Темний манускрипт»

Бібліо-турне

Медіа-урок для 7 класу

Розробка динамічної групи Суворовського району м. Херсон:

Ейсман Л. М., Гімназія № 20,
Єжова Т. М., АлХДУ ім. О.В. Мішукова,
Георгієвська І. Ю., ЗНЗ № 30,
Зарубаєва О. В., ЗНЗ № 24,
Зелінська І. А., ЗНЗ № 34,
Кухаренко Г. М., НВК № 15,
Прохорова П. В., ЗНЗ № 56.

Тема: Стили і жанри літератури.

Тип уроку: Систематизація знань.

Форма: Бібліо-турне.

Мета:

- ✓ **навчальна:** розвинути практичні навички застосування літературознавчих понять у процесі аналізу та інтерпретації творів; сприяти формуванню якостей творчого читача та розвиток читацького досвіду; поглиблення умінь й навичок створення усних і письмових робіт різних жанрів; вдосконалення умінь для самостійного пошуку інформації з різних джерел і підготовки коротких повідомлень.
- ✓ **розвивальна:** удосконалити вміння мислити, аналізувати, переконувати; сприяти розвитку пізнавального інтересу до світу навколо взагалі та усвідомленню ролі й місця літератури і читання для кожного особисто, розширювати естетичний кругозір учнів за рахунок залучення матеріалу, що виходить за рамки шкільної програми та відображає міжпредметні зв'язки.
- ✓ **виховна:** збагачувати духовно-моральний досвід учнів через залучення до читання художньої літератури.

Завдання: Бібліотекар у ході медіа-уроку націлює свою роботу на повторення і систематизацію знань учнів, формування нових умінь, згідно з вимогами програми.

Під час уроку:

1. В учнів мають бути сформовані основні вміння й навички роботи з художнім твором, початкові уявлення про творчість письменників, окремі жанри, елементи змісту і форми, їхній взаємозв'язок.
2. Докладно висвітлюються поняття про:
 - ✓ баладу як жанр фольклору та літератури, характерні ознаки балади;
 - ✓ детектив як жанр літератури, характерні ознаки жанру, жанрове розмаїття детективів.
 - ✓ новелу – визначення і пояснення значення терміна.
3. Поглиблюються поняття про оповідача, розповідача (роман, повість, фентезі).
4. Удосконалюються вміння й навички читати мовчки й розуміти тексти діалогічного й монологічного характеру, що належать до таких стилів: художнього, наукового, офіційно-ділового, публіцистичного, розмовного; типів мовлення: розповідь, опис, роздум (зокрема опис зовнішності людини, роздум дискусійного характеру); жанрів: оповідання, стаття, нарис, замітка, п'єса, казка, пісня, легенда, переказ, байка, загадка, прислів'я, приказки.

5. Розширюються знання про письменників, що народилися в рідному краї. Учні читають зразки їхніх творів та висловлюють власні міркування про них.

Обладнання та матеріали: комп'ютер, магнітна дошка для запису слів та термінів уроку, словнички, мультимедійна система, медіапрезентація «Місія «Гаємничий манускрипт», фішки, роздатковий матеріал (слайд 56).

Методичні рекомендації:

- ✓ За тиждень до уроку слід оформити книжкову виставку «Літературне турне», на якій будуть експонуватися книги не тільки за програмою 7 класу, а і додаткова література для розширення кола читання семикласників і їхнього світогляду; уривки з творів, представлених на виставці, будуть використовуватися під час медіагри.
- ✓ За декілька днів до уроку слід дати творче завдання учням: скласти вірш-хоку із слів «душа», «долоні», «пелюстка» (слайд 46); ознайомитись із фактами (книгами), про які йтиме мова на уроці (слайд 50).
- ✓ Під час медіауроку, після відповідей учнів, бібліотекар дає розгорнуту відповідь на питання, яка супроводжується інформацією або ілюстрацією на слайді.
- ✓ Формат уроку включає в себе командну гру. За кожну правильну відповідь команда отримує 1 бал (1 фішку).

Хід уроку:

Слайд 1 – титульний, під час уроку не демонструється. (*Медіа-урок для 7 класу. Розробка динамічної групи Суворовського району м. Херсон*)

Слайд 2. Дорогі друзі! Чи приваблюють вас пригоди? Тоді запрошуємо вас у бібліо-турне під загадковою назвою «Місія «Гаємничий манускрипт»».

Світ літератури величезний і різноманітний, що надає нашому читацькому життю надзвичайно багату палітру кольорів. Добра та весела книга може забарвити наш світ у райдужні фарби, а сумна надасть йому загадкових осінніх півтонів.

Слайд 3.

Подивіться на екран. Наша планета - різнокольорова та красива, чи не так?

Клацання. (*Зникає Земна куля та з'являється карта без кольорів*)

Ой лихо! Всі кольори зникли. На щастя, ця жахлива подія трапилася, коли ми з вами в бібліотеці.

Клацання. (*З'являється настільна лампа*)

Світло у читальній залі вмить зникло, і тільки на одному столі блимає настільна лампа, наче привертаючи нашу увагу. Вона висвітлює старовинний фоліант, який до цієї миті ніхто не помічав.

Клацання. (*З'являється старовинна книга та через 2 сек. чотири предмети*)

На пожовтілих сторінках нам вдалося розібрати дивний текст – старовинну легенду про вкрадені кольори. У ній сказано, що тільки якщо здійснити кругосвітню подорож і виконати усі завдання на п'яти континентах, можна зібрати усі літери магічного слова, яке допоможе повернути планеті усі фарби. А для цього ми повинні здійснити місію «Гаємничий манускрипт».

Клацання. *(Старовинна мапа)*

Із чарівної книги випав аркуш з мапою. На ній блакитним кольором помічено точку старту нашого турне.

У подорож ми вирушаємо двома командами, «Романтики» та «Лірики», і нехай нам завжди усміхається Фортуна!

(Бібліотекар об'єднує клас у дві команди.)

Клацання. *(Машина часу)*

Але для початку нам потрібно скористатися машиною часу, щоб потрапити у той момент, коли ще все було кольоровим.

Перед нами стає питання: чи зможемо ми впоратися з труднощами навколосвітньої подорожі і відгадати усі загадки заморських країн?. Як ви думаєте?

Ми не маємо сумніву, що разом подолаємо всі перешкоди і повернемо кольоровість світу.

Слайд 4.

Дивіться, дійсно різнобарвність світу повернулася! Тепер від нас залежить, чи надовго це... Отже, уперед!

Слайд 5.

Ми будемо їхати потягом, автомобілем, пересуватись на гелікоптері, йти під вітрилами корабля та яхти, здійснитися у небо на повітряній кулі, різати воду підводним човном, летіти літаком, мчатися на автомобілі.

Слайд 6.

Дивіться, з'явилася перша позначка на чарівній мапі. Це країна, до якої ми зараз вирушимо.

Слайд 7. *(Відео «Фрегат «Дружба»)*

Нашу неймовірну подорож ми розпочинаємо на вітрильнику. Бажаємо вам «сім футів під кілем!».

Слайд 8.

Налетів сильний шквал, здійнялися великі хвилі. Під час шторму ми опинилися на невідомому острові. З'ясувати місце знаходження нам допоможе уривок із стародавнього манускрипту *(пропонує учневі зачитати текст)*:

Учень:

«У далекі, незапам'ятні часи, коли на цій землі жили славетні герої, на азійському березі Егейського моря процвітало багате місто Троя - столиця Троади. Місто Троя мало ще одну назву – Іліон, тому народну легенду й епос поета Гомера про Троянську війну й названо Іліадою».

Бібліотекар:

Чи здогадалися ви, в якій країні ми знаходимося? (В Стародавній Греції). Подивіться, будь ласка, на екран.

Клацання. *(З'являється скульптура Гомера)*

Перед вами скульптурне зображення всесвітньо відомої людини, хоча справжнє ім'я його історія не зберегла. У літературі кожен знає його як Гомера, що в перекладі з грецької означає «сліпий співець».

Цей славетний син грецького народу вважається найвеличнішим поетом всіх часів, що дав поштовх до розвитку світової літератури.

Клацання.

А зараз запитання до вас від Гомера. Визначте літературні жанри, батьківщиною яких вважається Давня Греція. За кожну правильну відповідь команда отримує 1 бал.

- ✓ *Байка*
- ✓ *Міф*
- ✓ Сонети
- ✓ Фентезі
- ✓ *Поема*
- ✓ Детектив

Давайте перевіримо. правильні відповіді повинні забарвитися синім кольором. (*курсив*)

Клацання. (*Правильні відповіді забарвлюються синім кольором*)

Команда «Романтики» набрала ... балів, а у «Ліриків» -

Слайд 9.

Батьківщиною літератури вважають Давню Грецію, колиску античної поезії, що дала життя багатьом літературним жанрам.

Давні філософи уявляли, що земля тримається на трьох китах. Що стосується нашої планети – це, звісно, не правильно, а от щодо літератури, то такими китами є **лірика, епос та драма**. Це – **роди літератури**.

Клацання. (*З'являються маски*)

Драмою давні греки називали все, що могли побачити на сцені. Відвідування театру було найулюбленішою їхньою розвагою. Ось звідки сучасна назва театру – драматичний.

Грецькі вистави спочатку були двох видів: веселі та сумні. Як ви вже здогадалися, саме так з'явився розподіл на трагедію та комедію.

З лірики з часом виділилися вірш, поема, балада, з епосу – розповідь, повість, роман, новела.

Слайд 10.

Зараз ви можете заробити ще один бал для своєї команди. Отже, бонусне запитання:

Назвіть давньогрецьку поему, цитату з якої ви бачите на екрані. До речі, вона починається саме з цих слів. Якщо ви були уважні, то пригадаєте назву цієї поеми, адже бачили її на книжковій виставці «Літературне турне».

Клацання.

Молодці! Це справді «Одіссея». Бонусний бал здобула команда ...

Слайд 11.

Увага на екран, відважні мандрівники. Ви здобули першу літеру чарівного слова. Це буква «А». І повернули планеті червоний колір!

Слайд 12.

А чи багато з вас знає, що є ще одна країна з більш давньою історією, ніж у Греції, в якій епос зародився ще раніше?

Подивіться, на карті мандрів позначився наступний пункт нашої подорожі. Звісно ж, це - Індія. Рушаймо потягом!

Слайд 13.

Перед вами - визначення епосу. Епос (давньогрецькою *ἔπος* – слово або оповідання) — це різновид літературного роду, що оповідає про події, які нібито відбувалися у минулому (немов здійснювалися насправді і згадуються оповідачем).

Слайд 14.

Старовинний епічний твір Давньої Індії «Махабхарата» містить в собі оповідання, новели, байки, притчі, легенди та міфи індійського народу. Його можна назвати втіленням індійського розуму та душі. Подивіться на екран. Перед вами цитата з цього епічного твору. Скажіть, будь ласка, як ви розумієте наведені слова? Добре!

Слайд 15.

Завдання обом командам на швидкість. Знайдіть у таблиці 4 жанри роду епос. Молодці. Команда «Романтики» набрала ... очок, а у «Ліриків» -

Слайд 16.

Друзі, завдяки правильним відповідям ви здобули літеру «О» і повернули планеті зелений колір.

Як ви гадаєте, чи всі жанри епічних творів (епосу) ми назвали? Щоб дізнатися про це потрібно рухатися далі. Подивімось на карту!

Слайд 17.

Далі нас чекає Єгипет. До нього ми здійснимо перехід яхтою.

Слайд 18.

А чи відомо вам, що література Стародавнього Єгипту, разом із шумерською літературою, вважається першою літературою світу? І саме тут, як жанр, зародилася казка.

Слайд 19.

Давній, казковий Єгипет...

Клацання.

А хто вгадає, яка казка Шарля Перро написана за мотивами давньоєгипетського міфу?

Клацання.

Правильно, «Попелюшка». Команда «...» здобула ще одне очко.

Слайд 20.

Нам казка про Попелюшку відома у викладі Шарля Перро. Але встановлено, що сюжет цієї казки був відомий ще стародавнім єгиптянам. Написані ієрогліфами на папірусі пригоди Попелюшки користувалися в Давньому Єгипті великою популярністю.

Історія з тувельками повторюється один в один. Правда, на ніжках давньоєгипетської красуні були не хутрянні і, тим більше, не кришталеві черевички, а золочені шкіряні сандалики. На одній із ілюстрацій до казки на папірусі зображений чорношкірий раб, що приміряє Попелюшці-Родопіс золочену сандалію у присутності самого фараона.

Казка – це найдавніший народний (фольклорний) жанр фантастичного характеру, який має на меті повчання або розвагу.

Слайд 21.

Дивіться, друзі, завдяки вашій правильній відповіді відкрилася літера «Н», і повернувся блакитний колір.

Слайд 22.

Згідно з манускриптом далі нас чекає, заждіть... Північна Америка! До того ж - політ на повітряній кулі. А поки ми летимо, дамо відповідь на запитання: як ще називають Америку? - Новий Світ.

Як у світі виникають нові країни, так у літературі з епосу виникають нові літературні жанри.

Слайд 23.

А зараз пригадайте, як називається підкреслено лаконічне оповідання? Вам допоможуть кубики-підказки. Правильно, це – новела.

Слайд 24.

Діти, послухайте-но визначення новели як жанру літератури.

Новела – коротке оповідання про незвичайну подію з несподіваним фіналом, складними настроями, переживаннями персонажів. Мова лаконічна, точна, образна. Новела має ситуаційну чи психологічну несподіванку.

Слайд 25. (послідовні клацання складають «Літературний бутерброд» у такому порядку: Україна, Англія, Росія, США)

А щоб пригадати, з якими творами цього жанру ви вже знайомі, давайте спробуємо скласти «Літературний бутерброд», компоненти якого: назва країни, прізвище письменника, назва твору. За кожен правильну відповідь – 1 бал.

Отож, хто із цих чотирьох письменників український?

Клацання.

Так, Євген Гуцало.

А англійський письменник?

Клацання.

Так, це Олдрідж.

Хто з них - представник російської літератури?

Клацання.

Правильно, Чехов.

І ви вже здогадалися, що О.Генрі – це американський письменник.

Клацання.

Тепер назвіть твори цих авторів.

Євген Гуцало?

Клацання.

Правильно, він написав «Король Олень».

А що написав Джеймс Олдрідж?

Клацання.

Молодці, «Останній дюйм».

А Антон Чехов?

Клацання.

Так, «Хамелеон».

А О.Генрі?

Клацання.

Так, це - «Дари волхвів». Ви все правильно вказали. Рухаємось далі!

Слайд 26.

Перед вами - нове завдання:

Назвіть жанр, основною ознакою якого є наявність у творі загадкової події, обставини якої невідомі і мають бути з'ясовані. (*Детектив*)

А чи знаєте ви, яка країна є батьківщиною детектива? (*США*)

Слайд 27.

Ви можете зібрати 4 бали у бліц-грі «На вагу золота».

Клацання.

1. Кого називають «батьком детектива»

Клацання.

(*Е.По*)

Клацання.

2. Як називається спосіб мислення, коли висновок робиться шляхом роздумів над багатьма фактами?

Клацання.

(*Дедукція*)

Клацання.

3. Хто з літературних героїв використовував дедукцію?

Клацання.

(*Шерлок Холмс*)

Клацання.

4. Як називається найпопулярніша збірка оповідань А.Конан Дойла?

Клацання.

(*Пригоди Шерлока Холмса і доктора Ватсона*).

Молодці! Кожна команда примножила бали у своїй «золотій» скрині! Ви робите вражаючі успіхи!

Слайд 28.

Між іншим, ви здобули наступну літеру, це «Щ», і повернули помаранчевий колір.

Слайд 29.

Розвиток детективного жанру призвів до великої різноманітності видів детективу. Більш того, науковці-літературознавці пропонують різні класифікації.

Для нашого віртуального турне ми вибрали одну з них. Запишіть до своїх словничків такі різновиди детективів:

- психологічний детектив;
- історичний детектив;
- іронічний детектив.
- фантастичний детектив;
- політичний детектив;
- шпигунський детектив.

Діти, скажіть, будь ласка, яка письменниця відома всьому світу своїми захоплюючими детективними романами? Правильно, англійська письменниця Агата Крісті.

Слайд 30.

Як ви вже здогадалися, ми прямуємо до Великої Британії.

Слайд 31.

А хто пам'ятає, як називається штаб-квартира Лондонської поліції?

Клацання. (*Скотланд Ярד*).

Відомий нам за повістями Конан Дойла інспектор Скотланд Ярда Лейстред зараз працює над вирішенням чергової загадки: треба знайти власника однієї незвичайної речі за її описом. Допоможемо йому?

Слайд 32.

Як називається знаряддя кожного чарівника, за допомогою якого вимовлене вголос або про себе заклинання, що супроводжується певним рухом, дає бажаний результат?

Клацання. (*З'являється чарівна паличка*)

У якому сучасному романі зустрічається чарівна паличка? Правильно, у серії книг про Гаррі Поттера Джоан Кетлін Роулінг.

Клацання. (*З'являється «портрет» Гаррі Поттера*)

До якого літературного жанру відносяться твори Дж. Роулінг, що розповідають нам про Гаррі Поттера?

Клацання. (*Фентезі*)

Фентезі — жанр фантастичної літератури, заснованої на використанні міфологічних, казкових, містичних мотивів. Герої творів у жанрі фентезі часто мають у своєму розпорядженні магічні артефакти. Але надзвичайні речі зустрічаються й у творах інших жанрів.

Слайд 33.

Гра «Знайди перлину»

Клацання. (*З'являються назви артефактів*)

Із трьох назв літературних артефактів визначте перлину! Де ж вона сховалася? Правильно, перлина - це Німфелос. Давайте перевіримо.

Клацання. (*З'являються картинки артефактів*)

Клацання. (*З'являються назви романів про артефакти*)

Блакитний карбункул – найдорожчий діамант світу з однойменного оповідання А.К.Дойла.

Дюрандаль це – меч Роланда. Про нього ми дізнаємося у давньофранцузькій епічній поемі «Піснь про Роланда»).

Німфелос – дорогоцінна білосніжна перлина з захоплюючого роману Джона Толкієна «Сильмариліон».

Клацання. (*З'являється книга Толкієна*)

Молодці, ви правильно відповіли. За описом Толкієна, ця перлина розміром з голубине яйце. А ви читали «Сильмариліон»? У цій книзі Толкієн не просто заново створив цілий дивовижний світ, він буквально вдихнув у нього життя, починаючи з витоків Всесвіту і не плануючи закінчувати взагалі, тому що історія ніколи не закінчується.

І до речі, друзі, саме Джон Толкієн вперше ввів літературний термін «фентезі».

Слайд 34.

Ми одержали ще одну літеру з магічного слова. Це літера Е. Повернувся жовтий колір.

Діти, твори жанру фентезі були відомі і до появи книг Джона Толкієна.

Слайд 35.

І щоб переконатися в цьому, шлях на мапі з таємничого манускрипту веде нас до Росії. Вирушаємо на знаменитому лондонському автобусі, а по дорозі заїдемо на хвильку до Полтавщини.

Слайд 36.

Назвіть, будь ласка, прізвище автора містичних оповідань, твори якого ви вивчали на уроках літератури.

Клацання. *(З'являється портрет М.В. Гоголя)*

Клацання.

А чи пам'ятаєте ви, ким був Рудий Панько у «Вечорах на хуторі поблизу Диканьки»?

Це:

Герой, оповідач чи видавець?

Клацання.

Правильно, він був оповідачем, тобто особою, від імені якої письменник веде розповідь у творі. Автор наділив його рисами характеру, що проявляються в манері говорити, у ставленні до людей і подій, про які він розповідає.

І бал заробила команда «...».

Слайд 37.

Талант М.В. Гоголя багатогранний. Він відомий не тільки як автор оповідань, публіцистичних статей, нарисів, а й як драматург. А хто з вас може назвати найвідомішу п'єсу видатного письменника. На допомогу на екрані - цитата з цієї п'єси.

Клацання. *(Ревізор).*

До речі, ви бачите тут авторську ілюстрацію Гоголя.

Бонусний бал заробила команда «...».

Слайд 38.

Діти, на початку нашої подорожі ми згадували рід драма. Отже, **драма** - рід літератури, що відображає життя в діях. Драматичні твори призначені для постановки на сцені і не містять авторської мови.

Слайд 39.

Завдання для команд:

Прочитайте цитату на екрані і визначте з якого вона твору?

Пасербиця *(вклонившись).* Добри вечір.

Січень. І тобі вечір добрий.

Пасербиця. Якщо не заваджу, дозвольте мені біля вогнища погрітись.

Лютий *(хитаючи головою).* Не бувало ще такого зроду, щоб хтось, крім нас, коло цього вогнища сидів.

Квітень. Та коли прийшов хтось до нашого вогника, то нехай гріється.

Січень. Ану, підходь, красуне, підходь, та гляди, щоб не опектись.

Пасербиця. Спасибі, дідусю. *(Підходить до вогню і гріє руки.)* Який же вогонь у вас жаркий! Аж серцю гаряче стало. Відігрілася я. Спасибі вам.

Клацання. *(З'являється підказка - ілюстрація)*

Зверніть увагу на ілюстрацію до цього твору.

Клацання.

Молодці! Звісно, це «Дванадцять місяців» Самуїла Маршака. Команда «...» була спритнішою і здобула ще одне очко.

Слайд 40.

А зараз виявіть кмітливість: знайдіть у таблиці 3 жанри роду драма.
Команда «Романтики» набрала ... очок, а у «Ліриків» -

Слайд 41.

Отож, у нас є ще одна літера. Це «И». І фіолетовий колір.
Друзі! На початку нашої подорожі ми з вами згадували про трьох китів, на яких тримається світова література: назвіть їх (*епос, драма, лірика*).
Коли ми говоримо «лірика», який жанр ви згадуєте перш за все? (*вірші*)
Чим відрізняється вірш від прози? (*існуванням ритму та рими*)
Але в 6 класі ви познайомилися з неримованими віршами, що складаються з трьох рядків і забарвлені філософським змістом. Як вони називаються? (*хоку*)
Ви вже здогадалися, до якої країни поведе нас далі таємничий манускрипт?

Слайд 42.

Подивимось на карту... Ви правильно здогадалися, нас чекає Японія.

Слайд 43.

Японія – країна, де сходить Сонце. Його проміння народжує райдугу, матір усіх кольорів. Цей *ліричний відступ* нагадує про 3-й рід літератури, що має назву **лірика**.

Клацання.

Це слово походить з грецької: *lyrikós* – лірний, тобто твір, виконаний під акомпанемент ліри. Це рід літературних творів, переважно поетичних, що виражають почуття і переживання.

Ми вже знаємо, що з лірики походять вірш, поема, балада. Та лише в Японії лірика набула філософського забарвлення, яке до то ж відображається всього у 4-5 рядках.

Слайд 44.

Послухайте два вірші з японської лірики. Один прочитає представник команди «Лірики», а другий ми попросимо продекламувати учасницю з команди «Романтики».

Учень.

В пору цветенья
Вишни сродни облакам —
Не потому ли
Стала просторней душа,
Словно весеннее небо...
Камо Мабуті

Учениця.

Я скручу в нитку
звуки моего рыдания
и нанижу на нее
жемчуг моих слез.
Поетеса Шеэ
/кінець IX ст./

Слайд 45.

Дуже красиво, дякуємо! Завдання на швидкість: знайдіть 4 жанри роду лірика, сховані в таблиці.

Слайд 46.

А зараз давайте попросимо представника команди «Лірики» прочитати нам, що таке *хоку*.

Хоку - жанр японської поезії: неримований тривірш, у якому центральне місце займає природний образ, співвіднесений з життям людини. Сказати багато, використовуючи щонайменше слів, - головний принцип хоку.

Вашим домашнім завданням було із наданих слів, які ви бачите на екрані скласти ліричний філософський вірш.

Представники команд, прочитайте, будь ласка, по 1 віршу.

Клацання.

А ось що вийшло у нас:

*Пелюстка вишні
Прилягла в долонях.
Душа завмерла.*

Зверніть увагу: хоку написане у теперішньому часі, у ньому відсутня рима, є сезонне слово «пелюстка вишні», зв'язок людини з природою і кількість складів: 5-7-5. Все це – характерні ознаки хоку.

Слайд 47.

Маємо літеру «Р». І рожевий колір теж повернувся!

Слайд 48.

На березі Тихого океану, що омиває землі Японії, ми знайшли закорковану пляшку з назвою корабля із роману Жуль Верна «Діти капітана Гранта». Це й стане підказкою, до якої країни пролягає наш курс далі.

Так як же називався цей корабель?

Клацання.

Правильно, молодці! «Дункан». Команда «...» заробляє бонусний бал.

Діти, а хто пам'ятає, біля якого континенту діти відважного капітана Гранта знайшли свого батька?

Правильно, на острові Табор біля Австралії.

Слайд 49.

Тож наступна позначка на карті веде нас до далекої Австралії. Вирушаємо в дорогу на комфортабельному лайнері.

Слайд 50.

Давайте зазирнемо до бібліотеки, що, звісно, є на такому величезному судні.

Представник команди «Лірики»:

Нам запропонували прочитати книгу «Подорож навколо світу» Георга Форстера – письменника, мандрівника, вченого-натураліста. Форстер – родоначальник жанру науково-художнього опису подорожей.

Клацання.

Це – опис другої кругосвітньої експедиції Джеймса Кука, в якій автор брав участь.

Представник команди «Романтики»:

А ми дізнались, що перші поетичні твори, які з'явилися на Австралійському континенті, були за жанром баладами. Вони розвивали традиції англійських та ірландських балад. Чому так сталося? Тому що Австралія до 20 століття була колонією Великої Британії.

Бібліотекар:

Добре, обидві команди заробили ще по одному балу.

Слайд 51.

А зараз дайте відповідь на питання: «Як називається жанр, що належить до найскладніших фольклорних жанрів, появу якого відносять до Середньовіччя?».

Ви знову можете скористатися кубиками-підказками.

Молодці, звісно це і є балада.

Слайд 52.

Діти, пригадайте, **балада** – ліро-епічний віршований твір з яскраво вираженим сюжетом історичного чи побутового характеру, в якому часто використовуються теми і герої з міфів. А що ви ще пам'ятаєте про цей жанр? Увага, завдання!

Назвіть чотири особливості балади як жанру. За кожну – 1 бал.

Клацання.

Звіримося з екраном:

- наявність сюжету (є кульмінація, зав'язка і розв'язка);
- емоції автора і почуття героїв;
- переплетення реального з фантастичним;
- поєднання ліричного й епічного начал.

Молодці, ви справилися!

Слайд 53.

А гра «Літературний годинник» допоможе нам згадати назви творів, написаних у цьому жанрі, та імена їхніх авторів.

Клацання. (З'являється циферблат. Курсор треба підводити на кружечок біля прізвища поета)

(В.А.Жуковський – «Світлана»; Ф.Шиллер – «Рукавичка»; Р.Стівенсон – «Вересовий трунок»).

Слайд 54.

Молодці! Тож у нас є ще одна літера - «С». І яскраво-зелений колір!

Слайд 55.

Подивіться на мапу з манускрипту. Наш шлях лежить до берегів Південної Америки. А подорожувати ми будемо субмариною.

Слайд 56.

Пункт призначення нам допоможуть з'ясувати фрагменти з творів. Щоб виконати завдання, треба згадати, які *стилі мовлення* ми знаємо. Це буде нашим рятівним колом. Підказуйте!

Клацання.

Правильно. Стилї мовлення діляться на *розмовний* та *книжковий*. Книжковий стиль розділяється на *науковий, офіційно-діловий, художній та публіцистичний*.

4 учні із команди «Лірики» читають по черзі вірш про стилі мовлення:
(роздатковий матеріал)

Артисты говорят в гримёрной,
Твой друг беседует с тобой —
Стиль это просто РАЗГОВОРНЫЙ,
А не какой-нибудь иной.

Рассказ читаешь или стих,
Роман, поэму, пьесу —
Знай, в них ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ стиль,
Стиль очень интересный.

Ещё есть стиль ПУБЛИЦИСТИЧЕСКИЙ —
Статей в журнале политическом,
Газетных очерков, заметок —
Запомни также стиль и этот.

А биографию открой —
ОФИЦИАЛЬНО-ДЕЛОВОЙ.
А правила когда мы учим,
Употребляем стиль НАУЧНЫЙ.
В. Сеницин

Ви запам'ятали? Команда «Лірики» здобула для нас усіх перше рятівне коло.

Слайд 57.

А зараз давайте закріпимо ваші знання. Визначте, який літературний стиль нам краще допоможе з'ясувати наступний пункт прибуття. (публіцистичний)

Гравці обох команд одночасно читають 2 однакових комплекти по 3 фрагменти в різних стилях: художньому, науковому, публіцистичному і з'ясовують, про яку країну йде мова. (Бразилія)

Добре, команда «...» була першою і дає нам ще одне рятівне коло.

Слайд 58.

Діти, ви правильно визначили наступну країну. Це – сонячна Бразилія, яскрава, темпераментна, часом несподівана країна.

Яким святом відома Бразилія?

Давайте уважно переглянемо відео.

Клацання. (відео - карнавал).

Так, бразильський карнавал – це феєрверк музики й танцю, дивограй кольорів. Недарма в пошуках фарб чарівна мапа привела нас саме сюди.

Діти, а у якому жанрі був коментар, що прозвучав у відео? (публіцистичний)

Слайд 59. (Відеофрагмент зі статуєю Христа в Ріо-де-Жанейро).

Коментар під час перегляду:

Це – знаменита статуя Христа Спасителя в Ріо-де-Жанейро. Ця гігантська скульптура була встановлена у 1931 році. Її висота – 38 метрів, вага – 1145 тонн, розмах

рук – 30 метрів. Вона встановлена на вершині гори Корковадо. Статуя Христа-Спасителя по праву може вважатися однією з найвеличніших споруд людства. Її розміри і краса в поєднанні з панорамою, що відкривається з оглядового майданчика біля підніжжя статуї, захоплюють дух у будь-якого, хто там опинився. Вона є символом Ріо-де-Жанейро і Бразилії в цілому. Щорічно до підніжжя монумента піднімається близько 1,8 млн. туристів. Тому, коли в 2007 році були названі нові сім чудес світу, в їх список потрапила і ця статуя Христа-Спасителя.

Діти, у якому жанрі був мій коментар під час перегляду відео? *(публіцистичний)*

Слайд 60.

Молодці! Ви разом здобули ще літеру «Х». До того ж повернули яскраво-синій колір!

Слайд 61.

А карта нам вказує путь на Україну, додому!

Слайд 62.

Гра «Збери пазли».

Клацання.

1. Ім'я якого письменника носить Херсонський академічний музично-драматичний театр? **Клацання.**

(Микола Куліш)

Клацання.

2. Назвіть ім'я письменника, музей-квартира якого знаходиться на проспекті Ушакова в Херсоні.

Клацання.

(Борис Лавренъов)

Клацання.

3. Хто з наших сучасних письменників написав роман «Клятве остались верны»?

Клацання.

(Леонід Марченко)

Клацання.

4. Чиє ім'я носить Херсонська обласна бібліотека для дітей? **Клацання.**

(Дніпрова Чайка)

Клацання.

5. Чиє ім'я носить Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека?

Клацання.

(Олесь Гончар)

Клацання.

6. Назвіть першого з херсонських поетів, який став лауреатом Національної премії України ім. Т.Шевченка.

Клацання.

(Анатолій Кичинський)

Слайд 63.

Добре. Тож у нас є друга буква «Н» - і повернувся яскраво-рожевий колір!

Діти, ви знайшли останню літеру магічного слова, що поверне всі барви світу.

Складіть же його із одержаних вами в ході нашого віртуального турне літер!
Клацання. Молодці! Це слово - «Херсонщина».

Слайд 64.

А вдома вам потрібно буде спробувати застосувати отримані сьогодні знання на практиці. Отож, запишіть домашнє завдання.

1. Вам усім роздані аркуші з табличкою «Спогади читачів». Ви її бачите на екрані. Червоним кольором відмічені жанри, які ми повторили під час подорожі. Вдома біля одного із жанрів, який відмічено червоним кольором і виділено курсивом, у кожному роді літератури напишіть приклад – назву художнього твору.
2. Другий аркуш – «Спогади оповідачів» – це підказка для другого завдання. У вас є три документи, написані у різних стилях.
 - ✓ Поясніть, чому вони викликають сміх.
 - ✓ Визначте стилі мовлення, якими написані ці документи.
 - ✓ Перепишіть їх у стилях, які більш відповідають змісту і обставинам.

Слайд 65.

Дивіться, ви повернули кольори нашій планеті!

Клацання.

А ось і наша машина часу!

Клацання. *(види Херсонщини)*

І ми з вами повертаємось у наш час і додому.

Подорожуючи країнами, ми побачили, як література, що зародилася в далекій давній Греції, отримала свій розвиток у всьому світі, заграла всіма барвами веселки.

Ця літературна веселка грає й над нашою рідною батьківщиною – Херсонщиною. Наш край багатий талановитими письменникам якими ми пишаємось. Це драматург Микола Куліш; драматург і прозаїк Борис Лавренєв; прозаїки Леонід Марченко і Алла Тютюнник; поети - Анатолій Кичинський, Микола Братан, Василь Загороднюк і багато-багато інших.

От і ви наші, юні друзі, читайте, навчайтесь, пишiть, творіть і збагачуйте нашу рідну літературу!

Слайд 66.

Молодці!

Слайд 67.

Місія виконана! Всім спасибі!